

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.394/2016/6.

A tanács tagjai: . Molnár Ambrus a tanács elnöke, Dr. Keresztes Klára Ildikó előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Kovács Kázmér Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Dr. Kovács Kázmér ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: László Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Dr. László György ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41.Pf.630.403/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.P.51.275/2014/46.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érinti, a felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi.

- Az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának összegét 9.482.723 (Kilencmillió-négyszáznolcvankétezer-hétszázhuszonhárom) forintra, továbbá 2.238.768 (Kétmillió-kétszázharmincnyolcezer-hétszázhatvanhatsz) forint tőkeösszeg után 2010. május 13-tól járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatára felemeli.

- Kötelezi az alperest, hogy 2015. május 14-től 2020. december 27-ig fizessen meg a felperesnek minden hónap 15. napjáig 46.826 (Negyvenhatezer-nyolcszázhuszonhat) forint járadékot.

- A felperest terhelő elsőfokú eljárási illeték mértékét 418.863 (Négyszáztizennyolcezer-nyolcszázhatvanhárom) forintra, míg a másodfokú eljárási illeték összegét 425.000 (Négyszázhuszonötezer) forintra leszállítja.

- Az alperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 555.237 (ötszázötvenötezer-kétszázharminchét) forintra, míg a másodfokú eljárási illeték összegét 554.000 (ötszázötvennégyezer) forintra felemeli.

- Mellőzi a felperes perköltség fizetésére kötelezését és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül

fizessen meg a felperesnek 109.300 (százkilencezer-háromszáz) forint előlegezett költséget és 25.150 (huszonötezer-százötven) forint + áfa másodfokú perköltséget.

- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 195.492 (százkilencvenötezer-négyszázkilencvenkét) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 195.492 (százkilencvenötezer-négyszázkilencvenkét) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

- A felülvizsgálati eljárás során felmerült egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2009. május 13-án motorkerékpárral haladva személygépkocsival ütközött, melynek következtében olyan, ténylegesen 5-6 hónap alatt gyógyuló csigolya- és bordatörésben, továbbá hátcsigolyák közötti porckorong traumás sérülésében megnyilvánuló sérüléseket szenvedett, amelyek maradandó fogyatékkal gyógyultak csak. A sérülés következtében a gerincszakasz minden irányban erősen beszűkült mozgásterjedelemmel, továbbá a nyaki és ágyéki szakaszon is hasonló jellegű beszűkült mozgásfunkcióval gyógyult. A balesetet okozó gépjárművezető bűnösségét jogerős büntetőítélet állapította meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes az alperes által eddig kifizetett 3.000.000 forint vagyoni káron túl további 3.200.000 forint nem vagyoni kár és annak 2009. május 13-tól számított késedelmi kamata, a már kifizetett 3.000.000 forint után, annak 2009. május 13. és 2014. május 13. közötti késedelmi kamata, továbbá 13.185.554 forint vagyoni kár és ennek késedelmi kamata megfizetése iránt terjesztett elő kereseti kérelmet.
- [3] Vagyoni kárát az alábbi jogcímeken ésösszegszerűségben jelölte meg:
- a) - Rehabilitáció jogcímén 799.000 forint és ennek 2012. augusztus 1-től járó késedelmi kamata, továbbá 2015. december 1-től járadékszerűen 8.000 forint.
 - b) - Látogatási költségként 46.791 forint és annak 2009. június 15-től járó késedelmi kamata.
 - c) - Kontroll, illetve gyógykezelésre történő közlekedés jogcímén 133.730 forint és ennek 2009. október 15-től járó késedelmi kamata.
 - d) - Általános közlekedési többletköltségként 1.120.000 forint és ennek 2013. február 15-től járó késedelmi kamata, továbbá 2015. december 15-től járadékszerűen havi 20.000 forint.
 - e) - Élelem feljavítás jogcímén 2.077.500 forint és ennek 2012. augusztus 1-től járó késedelmi kamata, továbbá 2015. december 1-től járadékszerűen havi 25.000 forint.
 - f) - Gyógyászati segédeszközök jogcímén 31.202 forint és ennek 2009. augusztus 1-től járó késedelmi kamata.
 - g) - Gépkocsi költség címén 2.000.000 forint és ennek 2012. május 1-től járó késedelmi kamata.
 - h) - Ápolás és gondozás címén 293.900 forint és ennek 2010. február 1-től járó késedelmi kamata.
 - i) Keresetvesztesség és ereje megfeszítésével végzett munka jogcímén 1.636.982 forint és ennek 2013. április 30-tól járó késedelmi kamata.
 - j) Játékvezetői tevékenységből eredő jövedelemvesztesség címén 3.909.849 forint és ennek 2012. május 13-tól járó késedelmi kamata, továbbá 2015. május 13. és 2030. december 27. közötti időre

járadékszerűen évi 800.000 forint.

k) - Internet előfizetés jogcímén 6.000 forint és ennek 2009. július 1-től járó késedelmi kamata.

l) - Ruházati többletköltségként 360.000 forint és ennek 2009. július 1-től járó késedelmi kamata.

m) Háztartási kisegítés jogcímén 770.000 forint és ennek 2013. május 1-től járó késedelmi kamata, továbbá 2015. december 1-től járadékszerűen havi 26.000 forint.

- [4] Követeléseit jogszabályi alapját az 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 76. §, 84. § (1) bekezdés e), 339. § (1) bekezdés, 345. §, 355. §-ában és a 2009. évi LXII. törvény 28. § (1) bekezdésében jelölte meg.

- [5] Az alperes a felperes nem vagyoni kártérítését, továbbá a g), l), m) pontokban megjelöltek kivételével a vagyoni kártérítési igénye jogalapját sem vitatta, csak azok összecszerúságát. A nem vagyoni kártérítés körében álláspontja szerint az addig kifizetett 3.000.000 forint fedezi a felperes teljes nem vagyoni kárát. A vagyoni kártérítés körében jogalapjában nem vitatott követeléseket összecszerúságában csak részben fogadta el.

A j) sorszám alatti játékezői tevékenységből eredő kárigény tekintetében nem vitatta annak jogalapját, hogy a felperes a baleset következtében játékezői tevékenységre a jövőben nem alkalmas. Álláspontja szerint azonban a felperes a kieső jövedelem összecszerúságát, azaz, hogy ilyen tevékenységből évi 800.000 forint bevételre tett szert a balesetet megelőzően, továbbá, hogy 60 éves koráig folytathatná azt, nem tudta bizonyítani.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9.323.955 forint tőkét és ennek az egyes kártérítési igények összecszerúsága és esedékessége után járó késedelmi kamatát, továbbá 2015. december 1-től véghatáridő nélkül 26.000 forint/hó háztartási és 8.000 forint/hó rehabilitációs járadékot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A felperesi pernyertesség arányát 56%-ban megállapítva rendelkezett a Pp. 81. §-a alapján az előlegezett költségek és a feljegyzett illeték viseléséről azzal, hogy ügyvédi költségeiket a felek maguk viselik.
- [7] Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés tekintetében a felperes személyes előadása, továbbá a kihallgatott tanúk vallomása, valamint a perben szerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes a balesetet megelőzően aktív életet élt, sokat játszott a kislányával, a baleset után azonban nagyon fáradékony lett, ha hazaér rögtön lepihen. Sem a háztartásban, sem a gyermeknevelésben nem tud már besegíteni. Korábban sokat sportolt, labdarúgó játékezőként is tevékenykedett, hétvégeente 4-5 meccset is vezetett. A felperesnek a családban betöltött szerepe jelentős negatív változáson ment át, mind a párkapcsolatában, mind pedig a gyermekével való viszonyában. Megállapította a kiegészített szakértői vélemény alapján, hogy a felperes nemi hormonszintjének, ebből eredően szexuális vágyának csökkenése közvetlen okozati összefüggésbe hozható az elszenvedett gerincsérüléssel. Erre figyelemmel nem tartotta eltúlzottnak az alperes által eddig kifizetett 3.000.000 forinton túl további 3.200.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését.
- [8] A szakértői vélemény alapján elfogadta a felperes rehabilitációs költségigényét is, mivel indokolt, hogy a felperes gyógytornán, úszáson és masszírozáson vegyen részt a jövőben is, ezért a járadékigény is megalapozott.
- [9] A felperes napi kórházi látogatása is indokolt volt és mivel tömegközlekedésben nem vehetett részt, ezért a kontrollokra és a gyógykezelésekre történő szállítás költségei is megalapozottan kerültek felszámításra.
- [10] A szakértő csak négy hónapra találta megalapozottnak a kísérő és hat hónapra a közlekedési többletköltséget, ez azonban már elszámolást nyert a kontrollokra, gyógykezelésekre történő szállítás körében. A továbbiakban azonban a tömegközlekedést igénybe tudja venni, ezért a járadékigény nem megalapozott.

- [11] A szakértői vélemény alapján csak négy hónap élelemfeljavítási költséget tartott megalapozottnak az alperes az alperes által megjelölt havi összecszerülésben, a gyógyászati segédeszközök megvásárlása azonban indokoltan történt.
- [12] Bár a szakértői vélemény szerint a felperes sérülése a jobb kéz által elvégzendő sebvéltásban nem akadályozza, de gerincproblémájára figyelemmel egy magasabb építésű autóban az elindulási, parkolási manőverek kényelmesebbek lennének számára. Ezért újabb gépjármű vásárlása céljából megalapozottnak talált 2.000.0000 forint követelést.
- [13] Ugyancsak a szakértői vélemény alapján elfogadta a felperes által megjelölt ápolás és gondolás költségeit, továbbá a felperes által megjelölt keresetveszteség összegét is a Ptk. 357. § alapján. A felperes korábbi keresetének 30%-át csak ereje megfeszítésével képes elérni és 2013. szeptembere óta már csak 6 órában dolgozik.
- [14] A játékvezetői tevékenységből származó keresetveszteség körében a szakértői vélemény egyértelműen akként foglalt állást, hogy a felperes nagypályás futballmérkőzést a jövőben vezetni nem tud, ugyanakkor sem a meghallgatott játékvezető tanúk, sem a felperes által becsatolt egyéb igazolások, MLSZ Szabályzat alapján nem lehet megállapítani összecszerűen a felperes kiesett jövedelmét és azt sem, hogy milyen osztályban, hány éves koráig vezetne meccseket. A bizonyítatlanság a felperes terhére értékelendő akként, hogy ez az igénye elutasítást nyert.
- [15] Megalapozottnak találta a kórházi internethasználat, a felperes mozgásszegény életmódja következtében előálló testsúlyváltozás miatti ruházati többletköltségeket és a háztartási kisegítő többletköltséget, a jövőre nézve annak járadékformáját is.
- [16] A felperes és alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és a marasztalás összegét 7.243.955 forintra, a 3.200.000 forintos kamattételt 2.000.000 forintra leszállította. A 2.000.000 forintos kamattételt mellőzte. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.120.000 forintot és ennek 2013. február 15-től járó késedelmi kamatát, valamint 2015. december 1-től véghatáridő nélkül havi 20.000 forint közlekedési többletköltség járadékot. A megváltozott pernyertességi arányra figyelemmel módosította az elsőfokú ítélet illetékfizetésre és perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéseit. Kötelezte a felperest 568.000 forint, míg az alperest 411.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére.
- [17] A nem vagyoni kártérítés összegét az elszenvedett személyiségi jogi jogsérelemre és a káreseménykori ár- és értékviszonyokra figyelemmel valamennyi peradatot értékelve, a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján mérlegeléssel a már eddig kifizetett 3.000.000 forinton túl leszállította 2.000.000 forintra (összesen 5.000.000 forintra).
- [18] Megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság által elutasított 1.120.000 forint közlekedési többletköltséget és annak 2015. december 1-től havi 20.000 forint összegű járadékszerű megfizetését a Pp. 355. § (3) bekezdése alapján. A 26. számú jegyzőkönyvben meghallgatott igazságügyi szakértő szerint a felperes csak bizonyos feltételek fennállta esetén alkalmas a tömegközlekedés igénybevételére, elsősorban ülnie kell, állva csak akkor biztonságos számára a közlekedés, ha hirtelen fékezések során is stabilan tud maradni. A fájdalom nélküli tömegközlekedéshez azonban Budapesten ezek a feltételek nem adóttak. Közlekedését ebből eredően csak gépjárművel tudja a fenti feltételeknek megfelelően megoldani, ezért nem eltűlt az eddig felmerült és jövőre vonatkozó ez irányú költségei havi 20.000 forintban történő meghatározása.
- [19] Elutasította azonban a felperes gépjármű költség iránti igényét, mert az orvosszakértői vélemény szerint a sebvéltáshoz használandó jobb kéz felperes által hivatkozott gyengesége orvosilag nem alátámasztott, a bal váll panaszossága ugyan orvosilag igazolt, de nem a perbeli balesettel okozati összefüggésben. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes gerincsérülése tekintetében kényelmesebb lenne egy automata sebvéltású rendelkező gépjármű vezetése, és az ülés magasabb elhelyezkedése, nem jelenti azt, hogy a jelenlegi gépjármű cseréire szorulna, annak vezetésében a

felperes akadályozva lenne.

- [20] A keresetvesztés körében az elsőfokú ítéletben foglaltakkal teljesen egyetértve a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket egészítette csak ki a Pp. 356. § (1) és (3) bekezdésével, megállapítva, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Kúria 1/2006 (V. 22.) PK véleményében, és a Fővárosi Ítéltábla 1/2011. számú véleményében írtakat. A szakvélemény alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes keresetének 30%-át csak ereje megfeszítésével volt képes elérni.
- [21] A játékvezetői tevékenységből származó jövedelemvesztés jogalapja nem vitatott, azt szakértői vélemény alátámasztja, ugyanakkor megalapozottan utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a balesetet megelőzően elért egzakt jövedelmét nem tudta megfelelően igazolni a felperes. Ehhez a 2008. évi jövedelem hitelt érdemlő igazolására, és annak bizonyítására lett volna szükség, hogy a felperes ezt a tevékenységet 60 éves koráig az általa megjelölt intenzitással, gyakorisággal végezte volna.
- [22] A ruházati költségek tekintetében az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen értékelve fogadta el, hogy a felperesnek milyen ruházati cikkekre volt szüksége az OORI-ban való tartózkodása idején, továbbá, hogy a baleset következtében beállt súlygyarapodása és testtartásának megváltozása indokolta a korábbi ruhatár lecserélését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem és/vagy csatlakozó felülvizsgálati kérelem

- [23] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része hatályon kívül helyezését kérte akként, hogy a játékvezetői tevékenységből eredő jövedelemvesztés vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelmének a Kúria adjon helyt. Másodlagosan az első, esetlegesen másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasításával kérte a támadott rendelkezés hatályon kívül helyezését.
- [24] Megsértett jogszabályi rendelkezésként hivatkozott az 1953. évi III. tv. (Pp.) 3. § (3), 206. § (1) és (3), továbbá a Pp. 221. § (1) bekezdésében írtakra.
- [25] A Pp. 3. § (3) bekezdése körében arra hivatkozott, hogy csak olyan tartamú bizonyítási teherre történő tájékoztatást kapott, hogy azt kell igazolnia, miszerint 60 éves koráig jogosult lenne játékvezetői tevékenységet folytatni. Ennek a kötelezettségének az MLSZ által csatolt igazolással eleget tett. Olyan bizonyítási kötelezettsége, amit a másodfokú bíróság a terhére értékelt, azaz, hogy 60 éves koráig milyen gyakorisággal, intenzitással végezte volna ezt a tevékenységet, nem volt.
- [26] A Pp. 206. § (1) és (3) és a Pp. 221. § (1) bekezdésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a jogalapjában nem vitatott kártérítési igény összecszerúsége is bizonyítást nyert, de legalábbis annyi adat rendelkezésre állt, amely alapján mérlegeléssel lehetőség lett volna a havi járadék összegének meghatározására. Rendelkezésre állt a 2008. évi adóigazolás arról, hogy a balesetet megelőző évben a Budapesti Labdarúgó Szövetségnél 412.000 forint, a XI. kerületi Önkormányzatnál 145.600 forint, a Budaörsi Sport Clubnál 31.500 forint, összesen 589.100 forint jövedelemre tett szert. Kimutatást csatolt továbbá a rendelkezésre álló számlatömbök alapján arról, hogy 2000 - 2008 év között milyen jövedelme volt ebből a tevékenységből és 2009. évben a balesetet megelőző hónapban is igazolt 63.059 forint bevételt. A kimutatás alapjául szolgáló számlatömböket pedig bemutatta a bíróságon. Azt is igazolta a becsatolt 2008-2014 év közötti MLSZ Szabályzat díjfizetésre vonatkozó rendelkezéseivel, hogy a balesetet követő években jelentős játékvezetői díjemelkedés következett be. Az NB III-as osztályú játékvezetés díja 15.400 forintról 30.000 forintra, míg a BLASZ szerinti játékvezetés díja 7.700 forintról 12.000 forintra emelkedett.
- [27] M. Gy., G. G., B. J. játékvezető tanúk vallomása alapján az is megállapítható volt, hogy nagy munkabírási, ambiciózus játékvezető lévén töretlen egészségi állapot esetén ezt a tevékenységet sikeresen folytathatta volna, és már a balesetet megelőzően is NB III-as besorolásban is működhetett játékvezetőként. Igazolták továbbá ezek a vallomások azt is, hogy a játékvezető kollégák a

játékvezetői díjak emelkedése folytán 2012-2014 évben az általa kért évi 800.000 forintot meghaladó jövedelemre tettek szert.

- [28] A jogerős ítélet indokolásából nem derül ki, hogy ezen bizonyítékait a másodfokú bíróság figyelembe vette-e, ha igen, értékelési körébe vonta-e és ebben az esetben miért nem fogadta el. Ennyiben sérti a jogerős ítélet a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat. Álláspontja szerint fenti bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a balesetet megelőzően aktívan tevékenykedett játékvezetőként, ebből rendszeres jövedelme származott. Ez a jövedelem növekedett és folyamatosan növekedni is fog, továbbá azt alperes sem vitatta, hogy a baleset következtében ezt a tevékenységet folytatni nem tudja.
- [29] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte a felperes perköltségviselése mellett.
- [30] Változatlanul nem vitatta a rendelkezésre álló orvosszakértői vélemény alapján, hogy a felperes a balesettel okozati összefüggésben szerzett sérülése folytán nagypályás labdarúgó játékvezetői tevékenység folytatására alkalmatlanná vált. 2008. évre a felperes csak nettó 173.688 forint összepszerűséget igazolt ebből származó bevételként, ez havi 14.474 forint járadékösszegnek felel meg. A felperes által megjelölt 800.000 forint jövedelmet továbbá csökkenteni kell a költségekkel és a személyi jövedelemadó összegével. A keresetveszteség alapjául ugyanis csak olyan jövedelem szolgálhat, amely vonatkozásában a magánszemély az 1995. évi CXII. törvény (Szja) 1. § (3) bekezdése szerinti adófizetési kötelezettségeit teljesítette. Ezért nincs is jelentősége annak a felperesi hivatkozásnak, hogy az MLSZ mikortól rendelkezik a játékvezetői díjak kifizetéséről számítógépes nyilvántartással.
- [31] Téves a felperes azon hivatkozása is, hogy folyamatos jövedelememelkedéssel lehetne számolni, mert a felperes nem igazolta a Pp. 357. § (4) bekezdés szerinti teljes bizonyossággal történő jövedelememelkedést.
- [32] A Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének a felperes az összepszerűség vonatkozásában nem tett eleget, ennek jogkövetkezményeit helyesen értékelte az első- másodfokú bíróság.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A felülvizsgálati kérelem részben alapos.
- [34] A Pp. 270. § (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a Kúria jogerős ítéletet az abban megállapított tényállás alapján vizsgálja felül. Ettől a tényállástól csak akkor térhet el, ha azt a jogerős ítéletet hozó bíróság a bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésével, ellentmondásos következtetéssel állapította meg, vagy ha az iratok tartalmával ellentétes. Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban, a felülvizsgálattal érintett ítéleti rendelkezés körében csak azt vizsgálhatta, hogy a bizonyítékok értékelése jogszabálysértő volt-e, tudta-e a felperes bizonyítani a játékvezetői tevékenység elmaradásából származó jövedelemkiesés összepszerűségét, vagy nem. Az alperes részéről ugyanis sem az első- másodfokú eljárásban, sem pedig a felülvizsgálati eljárás során előterjesztett ellenkérelmében nem volt vitatott, hogy a rendelkezésre álló orvosszakértői vélemény alapján a felperes nagypályás labdarúgó játékvezetőként a továbbiakban nem működhet és, hogy a perbeli balesettel közvetlen ok-okozati összefüggésben szenvedett olyan egészségügyi károsodást, amely ennek a tevékenységnek a végzésétől elzárta.
- [35] Az sem volt vitatott a peres eljárás során, hogy a felperes ilyen tevékenység folytatására engedéllyel rendelkezett, továbbá, hogy ezt a tevékenységét a balesetet megelőzően is gyakorolta. Az is kétségtelen, hogy az ebből származó jövedelem jövőbeni pontos kiszámítása nem lehetséges, hiszen a bevétel nagysága nemcsak a vezetett meccsek számától, hanem attól is függ, hogy milyen szintű a

vezetett mérkőzés, és, hogy azon játékvezetői, vagy asszisztensi tevékenységet végez a felperes. Tévesen hivatkozott azonban a jogerős ítéletet hozó bíróság arra, hogy az ezen tevékenységből származó balesetet megelőző 2008. évi adózott jövedelem ne nyert volna igazolást, és ebből eredően a Ptk. 357. § (1) bekezdése szerinti keresetvesztés, illetve annak (4) bekezdés szerinti változása a rendelkezésre álló adatok alapján ne lett volna megállapítható. A felperes az iratokhoz 5/F/16. szám alatt csatolt 2008. évi adóigazolásokkal hitelt érdemlően bizonyította a balesetet megelőző évi jövedelmét, míg a 18. sorszám alatt csatolt 2008-2014 év közötti MLSZ Szabályzatokkal a díjnövekedés tényét. A díjnövekedés mértékének meghatározásánál pedig felhasználható volt az ugyancsak a felperes részéről 42/F/29. szám alatt csatolt MLSZ kimutatás arról, hogy a felperes milyen típusú meccseknél közreműködött. Ebből pedig az volt megállapítható, hogy a felperes a baleset bekövetkeztéig csak 2006. évben közreműködött NB III-as mérkőzésen két esetben, a balesetet megelőző években nem. A csatolt igazolás szerint zömében BLSZ I-II., megyei I., U16, 17, 18, 21-es típusú meccseknél vett részt. Ezen adatok ismeretében pedig már nem volt akadálya annak, hogy a bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján a kártérítés összegét, illetve annak jövőbeni emelkedése mértékét mérlegeléssel megállapítsa.

- [36] Az 5/F/16. szám alatt csatolt 2008. évi adóigazolásokból az volt megállapítható, hogy a felperes a Budaörsi Sport Clubnál 31.500 forint, a XI. kerületi Polgármesteri Hivatalnál 114.800 forint, míg a Budapesti Labdarúgó Szövetségnél 206.000 forint bruttó jövedelemre tett szert játékvezetői tevékenységből a költségek levonása után. A XI. kerületi Polgármesteri Hivatal igazolása tartalmaz egy 2007. éviösszezszerűséget is, amelyet a 2008. évi jövedelemvesztésnél figyelembe venni nem lehetett. Ez a 2008. évi, kifizető szervek által igazolt bruttó 352.300 forint az a kiindulási alap, amelyből a balesetet követő évek jövedelemvesztését ki lehet számolni. Az 1/2006. (V.22.) PK vélemény II. pontja értelmében a baleseti járadék személyi jövedelemadó-köteles bevételnek minősül, ezért a járadék alapjául szolgáló valamennyi összeget bruttósított számítással kell figyelembe venni. A már fentebb hivatkozott Szja törvény 3. § 21/f. pontja ezzel egyezően akként rendelkezik, hogy bérjellegű jövedelemnek minősül a jövedelmet pótló kártérítés (keresetpótló járadék, illetve a felelősségbiztosítás alapján ilyen jogcímen kifizetett kártérítés is). Ezen jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a felperest ért jövedelemvesztés bruttó összegben nyert kiszámítást. Amennyiben az alperes kifizető helynek minősül, úgy őt, ennek hiányában a bruttó összegben folyósított havi járadék után a felperest személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség terheli.
- [37] 2009. évre, azaz a baleset évére a felperes maga is igazolt a baleset bekövetkeztéig 69.300 forint bevételt, ezt levonva a bruttó 352.300 forint összezszerűségből a 2009. évi jövedelemkiesés mértéke 283.000 forint.
- [38] 2010. évben a felperes által becsatolt MLSZ Szabályzatból az volt megállapítható, hogy a zömében felperes által vezetett BLSZ I-II, megyei I., U16, 17, 18, 21-es típusú meccsek játékvezetői díja 7.700 forintról 8.500 forintra, asszisztensi díja 5.000 forintról 5.500 forintra emelkedett, azaz egy 10%-os emelkedés állapítható meg. Ezen emelkedés figyelembe vételével a felperes 2010. évi jövedelemkiesése bruttó 387.530 forint.
- [39] 2011. évben a becsatolt adott évi MLSZ Szabályzat további jövedelemnövekedés igazolt, a játékvezetői díj 8.500 forintról 12.000 forintra, míg az asszisztensi díj 5.500 forintról 8.000 forintra emelkedett, amely megközelítőleg egy 45%-os díjemelkedésnek felel meg. A korábbi évhez viszonyítottn így erre az évre a felperes jövedelemkiesése bruttó 561.918 forintban volt megállapítható.
- [40] 2012. évtől kezdődően azonban a felperes a becsatolt MLSZ Szabályzatokkal további jövedelememelkedést nem igazolt, illetve 2014. évet követően már szabályzat sem található az iratoknál. 2012, 2013 és 2014. évre így $3 \times 561.918 = 1.685.754$ forint bruttó jövedelemkiesés állapítható meg. A havi jövedelemkiesés mértéke így 46.826 forint. A felperes eredeti kereseti kérelmében 2015. május 13-ig kérte a hátralékos összeg megállapítását, a jövőre vonatkozóan pedig

járadék megfizetését. 2015. évben május 13-ig 4,5x46.826, azaz 210.717 forint jövedelemveszteséggel lehet számolni.

- [41] Fenti adatok alapján a felperes jövedelemvesztesége 2009-2015. május 13. közötti időszakra 3.128.919 forint, ebből azonban levonandó az alperes által ezen a jogcímen már korábban kifizetett 890.151 forint kártérítési összeg, így a ki nem fizetett keresetveszteség összege bruttó 2.238.768 forint. Ezzel az összeggel emelte meg a Kúria a jogerősen megítélt 7.243.955 forint tőkeösszeget, és határozta meg a felperesnek járó kártérítés összegét 9.482.723 forintban. A keresetveszteséggént megállapított 2.238.768 forint tőkeösszeg után pedig a felperes által kért 2010. május 13-i időponttól kötelezte az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére.
- [42] A jövőbeni kiesett játékvezetői tevékenységből származó jövedelem havi járadék formájában való megítélése a Ptk. 356. § (1) bekezdésén alapul. Annak végső határidejét a bíróság a felperes 50 éves korában, 2020. december 27-ben határozta meg. Az iratokhoz 18. szám alatt csatolt MLSZ igazolás szerint BLSZ I., és megyei I. osztályú meccseket 50 éves korig lehet vezetni, de ezt a tényt támasztották alá a játékvezető tanúk is vallomásukban. Az a körülmény pedig, hogy a felperes esetleg 50 éves kora után alacsonyabb szintű meccseket vezethetett volna-e, illetve ellenőri tevékenységből származhatott volna-e jövedelme, olyan bizonytalan jövőbeni esemény, amely már a bírói mérlegelés körét is meghaladja.
- [43] A felülvizsgálati eljárás részbeni eredményessége folytán módosult az első- másodfokú eljárásban megállapított pervesztesség, pernyertesség aránya, ami maga után vonta a jogerős ítélet perköltség viselésre vonatkozó szabályainak megváltoztatását is.
- [44] Az elsőfokú eljárásban a felperes előlegezett 191.770 forint szakértői díjat, a feljegyzett illeték mértéke 974.100 forint volt. A pervesztesség aránya 57-43%-ra módosult, ebből eredően előlegezett költségekből az alperes köteles megfizetni a felperesnek 109.300 forintot, a feljegyzett elsőfokú eljárási illetékből 555.237 forintot a felperes, és 418.863 forintot az alperes köteles viselni.
- [45] A felperes fellebbezése a felülvizsgálat eredményeként 60%-os pernyertességet eredményez, a felülvizsgálat nem érinti az alperes egyébként 50-50%-os eredményességű fellebbezését. A felperest érintő 403.000 forint fellebbezési illetékből ezért 137.000 forintot a felperes, míg 266.000 forintot az alperes köteles viselni. Az alperes fellebbezése folytán fizetendő illeték a felek között egyenlő arányban oszlik meg, ebből eredően a másodfokú eljárás során feljegyzett fellebbezési illetékből a felperes 425.000 forintot, míg az alperes 554.000 forintot köteles viselni. Fentieken túl a felperest a 60%-os pernyertességére figyelemmel megilleti 25.150 forint+áfa ügyvédi munkadíj is.
- [46] A fentebb kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezése részben jogszabálysértő volt, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva az alperes marasztalásának tőke összegét 9.482.723 forintra felemelte, továbbá megítélte a játékvezetői tevékenység elmaradásából származó keresetveszteséget a jövőre nézve havi járadék formájában is.

Záró rész

- [47] Az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés b) és c) pontja alapján feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték összegét a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt 3.909.849 forint felülvizsgálati érték alapján 390.984 forintban állapította meg. A felülvizsgálati eljárásban pervesztesség-pernyertesség aránya megközelítőleg egyenlő mértékű, ezért a feljegyzett eljárási illetékből mind felperes, mind alperes 195.492 forintot köteles megfizetni azzal, hogy az eljárás során felmerült egyéb költségeiket maguk viselik.

Budapest, 2017. május 10.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Keresztes Klára Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró